

До Министъра на
Околната среда и водите

С Т А Н О В И Щ Е

Относно: Строителството на АМ "Струма" в Кресненския пролом.

Уважаема г-жо Министър,

Прилепите (Chiroptera) са един от разредите на клас Бозайници (Mammalia), които съдържат най-много видове с висока консервационна стойност. Всичките установени в Европа видове са включени в БЕРНСКАТА КОНВЕНЦИЯ, СПОРАЗУМЕНИЕТО ЗА ОПАЗВАНЕ НА ПРИЛЕПИТЕ В ЕВРОПА и ДИРЕКТИВА 92/43. 18 от европейските видове са изброени в ЧЕРВЕНИЯ СПИСЪК на IUCN 2000. Всичките 29 вида прилепи установени у нас са защитени от ЗАКОНА ЗА ЗАЩИТА НА ПРИРОДАТА, а 2 вида са включени в ЧЕРВЕНАТА КНИГА на България.

През 1999 г. България се присъедини към СПОРАЗУМЕНИЕТО ЗА ОПАЗВАНЕ НА ПРИЛЕПИТЕ В ЕВРОПА (ДВ № 16/2000), което координира усилията за проучване и защита на прилепите на територията на страните членки. Напомняме, че сред приоритетите в Плана за действие на Споразумението са:

- Внимание трябва да се отделя на защитата на убежища, хранителни местообитания и миграционните коридори чрез прилагане на нормативни механизми или такива на доброволческа основа, насърчаващи стопаните да съхраняват и възстановяват характерни условия, важни за прилепите.
- За места, нуждаещи се от защита трябва да се установяват национално съгласувани насоки и те да се преглеждат периодично, за да се гарантира, че са формулирани на подходящо ниво.
- Места, които отговарят на изискванията в национално съгласуваните насоки трябва да бъдат защитени и подробностите да бъдат включени в националните отчети.

На относително малката по площ територия на Кресненския пролом са установени 17 вида прилепи, което е над половината от разнообразието на разреда в Българската фауна (29 вида). Най-значими от консервационна гледна точка са убежищата на няколко големи размножителни колонии на видовете Голям подковонос (*Rhinolophus ferrumequinum*), Южен подковонос (*Rhinolophus euryale*) и Трицветен нощник (*Myotis emarginatus*), които са единствените досега известни в цялата Струмска долина! Екземпляри от колониите обитават много други убежища, разположени в непосредствена близост до р. Струма, по чието протежение се намират ловните територии на почти всички останали видове прилепи живеещи в пролома.

Специалисти на ГИЗП провеждат изследвания и мониторинг върху прилепната фауна на пролома от 1990 г. През периода 1995-2000 г. имаме възможността да установим, колко уязвими

са колониите на Трицветния ношник и Големия подковонос, чието съществуване беше силно застрашено от електрификацията на ж.п. линията Дупница-Кулата. През 1995 г. ремонтните дейности прогониха колонията от убежището, където се размножаваха няколкостотин екземпляра. В резултат, през летните месеци на 1996 и 1997 г. числеността на тези два вида беше значително по-ниска от средната наблюдавана за последните 10 години.

Значението на р. Струма и склоновете до 200м надречна височина е огромно за популациите, защото в тези райони са концентрирани над 90% от известните прилепни убежища (скали, хралупати дървета, проучвателни галерии, бункери и др.). Ловните площи на всички видове обхващат устията на малките рекички, които се вливат в р. Струма, а самата река е най-важния коридор за локални и регионални миграции. Всяка промяна в конфигурацията и състава на съществуващите местообитания именно в крайречните територии ще доведе до непредвидими последици за прилепната фауна.

В последния предварителен доклад по ОВОС на обект АМ Струма, за участък М4 (Кресненски пролом) като "най-приемливата екологическа алтернатива и най-щадящ околната среда" се препоръчва разширяване на трасето на съществуващия път. Категорично не сме съгласни с това заключение, защото именно провеждането на строителни дейности в най-богатите не само на прилепи, но и на други животни крайречни местообитания би довело до пряко унищожаване на редица защитени видове, съществено нарушение в техните ловни площи както и до редица непредвидими косвени последици. Присъединяваме се към мнението на научната общественост, както и на това изказано от редица други неправителствени организации, че единствената екологосъобразна алтернатива е преминаването на АМ Струма извън границите на пролома.

В заключение бихме подчертали, че силно намаляващи в редица европейски страни, прилепите у нас засега имат сравнително многочислени популации и запазени природни местообитания. По силата на всички международни конвенции и споразумения по които България е страна, прилепите имат изключително висок консервационен статус, а това изключително ни задължава да приемаме и прилагаме такива законодателни и административни мерки, чрез които да спазваме поетите задължения по опазването и управлението на животинските популации и техните местообитания.

С уважение,

София, 04.03.2002 г.